

**Vleermuis- en
gierzwaluwonderzoek
Nesse 24-34
te Waddinxveen**

**Opdrachtgever
IntROview B.V.
te Waddinxveen**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Vleermuis- en
gierzwaluwonderzoek
Nesse 24-34
te Waddinxveen**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
IntROview B.V.
te Waddinxveen**

Datum: 15 september 2017
Rapportnr: 216071/AQT 302 FF/TS
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : ***Vleermuis- en gierzwaluwonderzoek Nesse 24-34 te Waddinxveen***

Opdrachtgever : ***IntROview B.V. te Waddinxveen***
Contactpersoon : dhr. W.P. Kaandorp

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. ing. T. Schelling
Veldwerk : mw. ing. J. Marchal & mw. ing. T. Schelling
Kwaliteitsborger : mw. ing. M.M. Konings

Projectnummer : ***216071***

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
15 september 2017	Definitief		

© 2017 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
1.4	Verantwoording	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Projectbeschrijving	6
2.3	Wettelijk kader Wet Natuurbescherming	6
2.4	Onderzoeksmethodiek vleermuizen	6
2.4.1	Werkwijze.....	6
2.5	Onderzoeksmethodiek gierzwaluwen.....	7
2.5.1	Werkwijze.....	7
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	7
2.7	Nieuwe Wet Natuurbescherming.....	7
3	PROJECT	8
3.1	Ligging plangebied	8
3.2	Bestaande situatie.....	8
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	8
4	RESULTATEN EN INTERPRETATIE	9
4.1	Periodisering.....	9
4.2	Vleermuizen	9
4.2.1	Waarnemingen in het najaar.....	9
4.2.2	Waarnemingen in het voorjaar	10
4.3	Gierzwaluwen	10
4.4	Overige soorten	11
4.5	Functionaliteit plangebied.....	11
5	FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING	12
5.1	Vleermuizen	12
5.1.1	Effectbepaling	12
5.2	Gierzwaluwen	12
5.2.1	Effectbepaling	12
5.3	Overige soorten	12
5.3.1	Effectbepaling	12
6	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	13
6.1	Inleiding	13
6.2	Conclusie beschermde soorten.....	13
6.3	Effecten en verstoring.....	13
6.4	Aanbevelingen	13
7	REFERENTIES	14
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER.....	15
BIJLAGE 2	WAARNEMINGEN	18
BIJLAGE 3	KAARTEN WAARNEMINGEN	19

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In het kader van de geplande herinrichtingswerkzaamheden ten behoeve van het project Nesse 24-34 te Waddinxveen wordt het aanwezige winkel- en kantoorpand gesloopt. De opdrachtgever is voornemens het plangebied te herontwikkelen als woningbouwlocatie. Uit de oriënterende Eco-effectscan 216071AQT/301aFF/TS is gebleken dat het plangebied potentieel geschikt leefgebied biedt voor vleermuizen en gierzwaluwen. Onderstaand onderzoek is uitgevoerd om de af- dan wel aanwezigheid van (essentiële) leefgebieden en verblijfplaatsen van vleermuizen en gierzwaluwen aan te tonen.

In dit onderzoek wordt de aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluwen in het plangebied onderzocht door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van IntrOview B.V. te Waddinxveen.

1.2 Doelstelling

Het onderzoek heeft als doel om vast te stellen:

1. Of het plangebied onderdeel uitmaakt van een (essentieel) leefgebied van vleermuizen en gierzwaluwen;
2. Wat de functionaliteit van het plangebied is voor de aanwezige beschermde soorten; Welke effecten de herontwikkeling heeft op de functionele leefomgeving van de aanwezige beschermde soorten;

Dit rapport geeft een beschrijving van het plangebied, uitleg over de gebruikte onderzoeksmethodiek, de resultaten, effectbeschrijving en de conclusies van het onderzoek. In de conclusie wordt antwoord gegeven op de vraag of (en eventueel welke) mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en of een ontheffing van de Wet Natuurbescherming moet worden aangevraagd.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding worden de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierna volgt hoofdstuk 2 met de werkwijze. In hoofdstuk 3 wordt de situatie en de geplande werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 4 komen de resultaten van de inventarisatie aan de orde. Dit leidt in hoofdstuk 5 tot de functionaliteit van het plangebied en een effectenbepaling. Ten slotte wordt in hoofdstuk 6 een conclusie en aanbevelingen gegeven over het voorkomen van beschermde soorten en de te nemen maatregelen. Hierna volgen de bronvermeldingen en de bijlagen met o.a. inventarisatiegegevens.

1.4 Verantwoording

Ecologisch medewerkers van Aqua-Terra Nova bv hebben ruime veldervaring in onderzoek naar flora en fauna in het kader van de Wet Natuurbescherming en hebben daartoe gerichte cursussen gevolgd.

Bij ecologische veldwerkzaamheden is een volledige garantie over de afwezigheid van soorten niet te geven. Door de inzet van ter zake kundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt onze onderzoekskwaliteit gewaarborgd.

2 WERKWIJZE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Wet Natuurbescherming in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven. In relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Wet Natuurbescherming

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Wet Natuurbescherming zijn beschermde soorten en gebieden aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 2 beschermingscategorieën (categorie 1 en 2). Categorie 1 betreffen de strikt beschermde soorten van de Europese Habitat- en vogelrichtlijn aangevuld met soorten van de Bern en Bonn conventies. De categorie 2 soorten betreffen de nationaal en provinciaal beschermde soorten. Categorie 2 bestaat voor een groot deel uit de kwetsbare rode lijst soorten. De beschermde gebieden bestaan uit de Europese aangewezen Natura 2000-gebieden, aangevuld met provinciaal aangewezen beschermde natuurgebieden.

De bescherming van soorten is met name gericht op instandhouding van populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie bijlage 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

2.4 Onderzoeksmethodiek vleermuizen

De vleermuizeninventarisatie is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol⁽⁶⁾ en de Kennisdocumenten voor vleermuizen⁽¹⁸⁾. In het protocol en de Kennisdocumenten is de minimale inspanning omschreven om de aan- of afwezigheid van beschermde soorten te onderzoeken. Afwijkingen van het vleermuisprotocol en kennisdocumenten worden onderbouwd bij de resultaten.

2.4.1 Werkwijze

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door één ervaren ecooloog met batdetector (Pettersson D240x) en opnameapparatuur in de geschikte periode. Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd en zijn geluidsopnamen van vleermuizen gemaakt. De resultaten van de inventarisaties zijn weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten is de functionaliteit van het plangebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's verduidelijkt. Om de vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen in kaart te brengen, is lopend met de batdetector het plangebied doorzocht. Tevens is een deel van de omgeving rondom het plangebied doorzocht.

Omdat de activiteit van vleermuizen afhankelijk is van de weersomstandigheden en vleermuizen regelmatig verhuizen tussen verschillende verblijfplaatsen, is het noodzakelijk meerdere malen bij gunstige weersomstandigheden te inventariseren. Gunstige weersomstandigheden zijn nachten met een temperatuur van >10°C en zonder harde wind of regen.

In totaal zijn vier veldbezoeken uitgevoerd in de periode juni tot september 2017. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen en foerageergebieden die in verschillende perioden in het jaar worden gebruikt. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. Het veldwerk is weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en weinig wind.

2.5 Onderzoeksmethodiek gierzwaluwen

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd conform de soortenstandaard Gierzwaluw⁽⁸⁾. In het protocol en de Kennisdocumenten is de minimale inspanning omschreven om de aan- of afwezigheid van beschermde soorten te onderzoeken.

2.5.1 Werkwijze

Het gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd door één ervaren ecooloog met verrekijker in de geschikte periode. Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd.

In totaal zijn drie veldbezoeken uitgevoerd in de periode 15 mei tot 15 juli. Het veldwerk is weersafhankelijk en is alleen bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor gierzwaluwen in dat er geen of weinig neerslag is en weinig wind.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet Natuurbescherming en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen, hun voortplantingsplaatsen en overige vaste rust- en verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen, verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Strikt beschermde soorten (Tabel 1) soorten artikelen 3.1 Vogelrichtlijn en 3.5 Habitatrichtlijn)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit Tabel 1 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Nationaal beschermde soorten Soorten van artikel 3.10 Onderdeel A en B	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

2.7 Nieuwe Wet Natuurbescherming

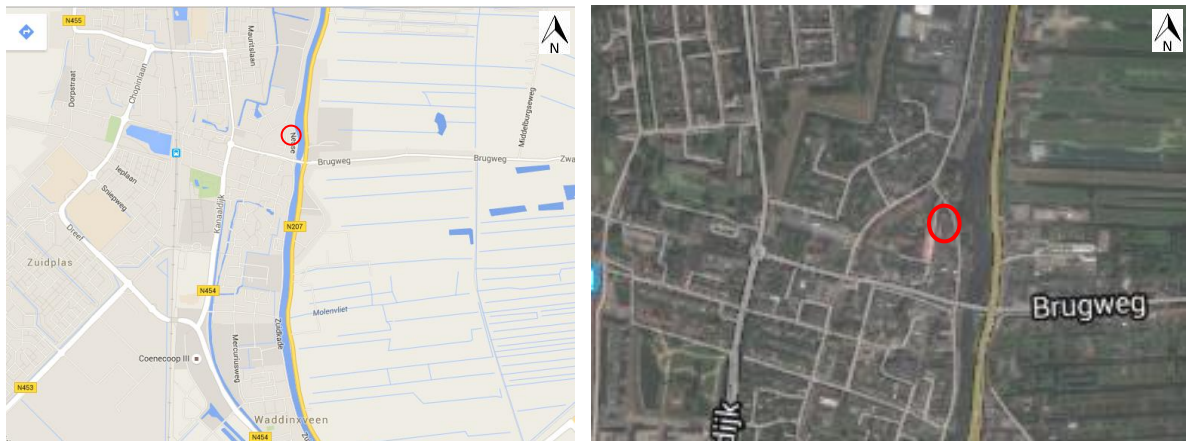
Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Deze wet voegt de voormalige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. In deze nieuwe Wet Natuurbescherming hebben de provincies de rol van bevoegd gezag.

Naast de nationaal vastgestelde verordeningen zijn er tevens provinciale verordeningen opgesteld en kunnen soorten en gebieden op provinciaal niveau worden toegevoegd aan de lijst beschermde soorten (categorie 2).

3 PROJECT

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Nesse 24 – 34 te Waddinxveen, gemeente Waddinxveen in de provincie Zuid-Holland. Zie figuur 3.1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het plangebied. Het plangebied wordt aan de oostzijde begrensd door de weg Nesse met aan de overkant het Gouwe kanaal. Aan de zuidzijde wordt het pand begrensd door een sportwinkel. Aan de westkant is het Nessepad met daar tegenover een autodealer. Aan de noordkant van het pand is een kruising van het Nessepad en Nesse, wat verder uitloopt in de Oranjelaan en de Noordkade.

Figuur 3.1. Ligging plangebied (zie bijlage 2 voor een uitvergroting van het plangebied)

3.2 Bestaande situatie

Een weergave van de bestaande situatie is opgenomen in bijlage 2. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 850 m². Het winkel- en kantoorpand betreft meerdere oude pandjes die aan elkaar grenzen. Het pand van Nesse 34 betreft een leegstaand kantoorpand met een grotendeels plat dak met gedeeltelijk dakpannen. Het bestaat uit twee woonlagen. Boven de ramen aan de voorzijde is een kleine uitbouw met boeiborden aanwezig. Het pand van Nesse 32 grenst aan Nesse 34 en betreft een outlet sportwinkel. Dit pand bestaat ook uit twee woonlagen. Boven de ramen aan de voorzijde is een kleine uitbouw met boeiborden aanwezig. Het gebouw Nesse 32a grenst aan Nesse 32 en betreft een schoonheidssalon. Dit pand heeft twee woonlagen en een plat dak en heeft aangrenzend een carport. Hiernaast is Nesse 24 gelegen. Dit betreft klein pand met één verdieping. Het heeft een plat dak. Aan de voorzijde is een hekwerk aanwezig waardoor toegang tot het terrein wordt voorkomen.

Het gebied rond het plangebied bestaat grotendeels uit verhard terrein. Aan de voorzijde van de panden betreft dit een straat (Nesse) met daartegenover een klein grasveld met enkele bomen zoals kastanje, populier en iep. Daarachter ligt het Gouwe kanaal. Aan de achterzijde van de panden ligt ook een straat (Nessepad) waaraan aan één kant de achterzijde van winkel- en kantoorpanden liggen en aan de andere kant een autodealer.

Het plangebied ligt in de bebouwde kom in het noorden van Waddinxveen.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

In het plangebied Nesse 24 – 34 te Waddinxveen worden 9 woningen gerealiseerd. De bestaande bebouwing bestaande uit een winkel en een kantoorpand, wordt verwijderd. De grond wordt vergraven en het perceel wordt bouwrijp gemaakt.

De activiteiten vormen de basis voor de toetsing aan de Wet Natuurbescherming.

4 RESULTATEN EN INTERPRETATIE

In onderstaande paragrafen worden de samenvattende resultaten weergegeven van de vier veldbezoeken voor het vleermuizenonderzoek en de drie bezoeken voor het gierzwaluwonderzoek.

4.1 Periodisering

In totaal zijn er vijf veldbezoeken uitgevoerd om de aanwezige beschermde soorten te inventariseren en de functionaliteit van het plangebied te kunnen beoordelen. De data en gegevens van de bezoeken zijn weergegeven in onderstaande tabel. Onderstaand wordt per soortgroep de resultaten beschreven.

De volledige lijst met waarnemingen is in bijlage 3 in tabel weergegeven. Zie tabel 4.1 voor een beknopt resultatenoverzicht van de inventarisatierondes in het najaar 2016 en voorjaar 2017. Zie tabel 4.1 voor de data en weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken.

Tabel 4.1 Logboek locatiebezoeken

Datum	Tijd	Onderzoek	Weersomstandigheden
26 augustus 2016	00:30 tot 02:30 uur <i>Zon onder 20:39 uur</i>	Vleermuizen	Helder, wind 2 Bft, 26°C
15 september 2016	19:00 tot 21:00 uur <i>Zon onder 19:54 uur</i>	Vleermuizen	Helder, wind 3 Bft, 20°C
18 mei 2017	21:00 tot 23:00 uur <i>Zon onder 21:32 uur</i>	Gierzwaluwen + vleermuizen	Bewolkt, wind 2 Bft, 17°C
7 juni 2017	21:30 tot 22:30 <i>Zon onder 21:56 uur</i>	Gierzwaluwen	Bewolkt, wind 4 Bft, 15°C
22 juni 2017	03:30 tot 05:30 uur <i>Zon op 05:19 uur</i>	Gierzwaluwen + Vleermuizen	Helder, wind 2 Bft, 23°C

De waarnemingen zijn in bijlage 2 en 3 in tabellen en op kaarten weergegeven.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Waarnemingen in het najaar

Onderstaand de waarnemingen tijdens het vleermuisonderzoek in het najaar 2016. Gedurende het najaarsonderzoek zijn twee vleermuissoorten waargenomen in en in de omgeving van het plangebied. Dit zijn de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig. Langs de Oranjelaan ter hoogte van de woning met huisnummer 4 is tijdens het tweede veldbezoek een baltsend gewone dwergvleermuisman waargenomen. Het baltsen is een verblijfplaatsindicerend gedrag. In het plangebied zelf is geen verblijfplaatsindicerend gedrag door de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn geen in- of uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied waargenomen.

De aanwezigheid van paar- en winterverblijfplaatsen is uitgesloten omdat er geen zwermende en baltsende vleermuizen zijn waargenomen.

Foerageergebied

Rond de bomen op de hoek van Nesse en Nesselpad en de bomenrij tussen het plangebied en het Gouwekanaal werden beide avonden korte waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen. Hier is tijdens het eerste veldbezoek tevens een passerende foeragerende rosse vleermuis waargenomen. De bomen tegenover het plangebied zijn bevatten geen geschikte holtes voor verblijfplaatsen van de rosse vleermuis. Deze was enkel kort aan het foerageren.

In het plangebied zelf is geen groen aanwezig. Het plangebied maakt hierdoor geen onderdeel uit van een essentieel foerageergebied. In het plangebied zijn maar enkele foeragerende vleermuizen waargenomen en in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Vliegroutes

In en in de omgeving van het plangebied zijn geen duidelijke vliegroutes aanwezig die een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied van vleermuizen die in of in de nabijheid van het plangebied een verblijfplaats hebben.

4.2.2 Waarnemingen in het voorjaar

Onderstaand de waarnemingen tijdens het vleermuisonderzoek in het voorjaar van 2017. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) in en in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Verblijfplaatsen

In het voorjaar zijn geen vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aangetroffen in het plangebied. In het plangebied is geen verblijfplaatsindicierend gedrag vertoond en zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van kraam- en zomerverblijfplaatsen is uitgesloten omdat er geen grote groepen of individuele vleermuizen in- of uitvliegend zijn waargenomen.

Foerageergebied

Wederom zijn er rond de bomen op de hoek van Nesse en Nessepad en de bomenrij tussen het plangebied en het Gouwekanaal werden beide avonden korte waarnemingen gedaan van foeragerende gewone dwergvleermuizen. Opmerkelijk was dat aan de voorkant van het plangebied, aan de Nesse, een stuk meer wind aanwezig was dan aan de achterkant van het gebouw. Hierdoor waren er minder foeragerende vleermuizen aan de voorkant aanwezig.

Rond de bomenrij op de hoek van Nesse en het Nessepad is tijdens de eerste avond in het najaar een foeragerende laatvlieger waargenomen. Op beide avonden zijn in het Nessepad enkele overvliegende en incidenteel foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Het plangebied maakt geen deel uit van een specifiek foerageergebied.

In het plangebied zijn geen grote aantallen foeragerende vleermuizen waargenomen en in de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Vliegroutes

In en in de omgeving van het plangebied zijn geen duidelijke vliegroutes aanwezig die een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied van vleermuizen die in of in de nabijheid van het plangebied een verblijfplaats hebben.

4.3 Gierzwaluwen

Tijdens het veldbezoek op 18 mei 2017 is er een groep van vijf gierende gierzwaluwen waargenomen in en rondom het plangebied. Om 21.30 uur, tijdens de schemering, zijn alle vijf gierzwaluwen ingevlogen onder de dakpannen van woning Oranjelaan 2. Dit betreft een woning buiten het plangebied.

Echter, tijdens het veldbezoek op 7 juni 2017 zijn twee uit- en invliegende gierzwaluwen waargenomen in het plangebied, op de hoek van Nesse 34A (zie figuur 4.1). Deze avond was er redelijk veel wind aan de voorzijde van het plangebied, waardoor de twee gierzwaluwen alleen snel uitvlogen om te foerageren en meteen weer terug in de verblijfplaats schoten. Tijdens de overige veldbezoeken zijn geen gierzwaluwen binnen het plangebied aangetroffen.

Figuur 4.1. In rood omcirkeld de in- en uitvliegopening van twee gierzwaluwen in Nesse 34A.

4.4 Overige soorten

Op 22 juni 2017 is een territoriale scholekster waargenomen op het platte dak van Nesse 32. Mogelijk heeft deze een nest gehad op het dak. Er zijn geen overige soorten als egel waargenomen binnen de grenzen van het plangebied en in de directe omgeving.

4.5 Functionaliteit plangebied

Het tuin van het plangebied, aan de noord-/oostzijde van het pand, heeft de functie als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied, aangezien er genoeg alternatief foerageergebied in de nabije omgeving aanwezig is. Met name het park en de watergang langs de Van der Goeslaan en de Gerrit van der Veenlaan is geschikt als foerageergebied voor gewone- en ruige dwergvleermuizen.

5 FUNCTIONALITEIT PLANGEBIED EN EFFECTBEPALING

In dit hoofdstuk wordt per waargenomen gebruiksfunctie van het leefgebied van de aangetroffen vleermuissoorten beschreven of en welke negatieve effecten optreden bij doorgang van de plannen in het plangebied.

5.1 Vleermuizen

In en rondom het plangebied zijn foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen, een rosse vleermuis en een laatvlieger waargenomen. In het plangebied Nesse 24-34 zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Ook maakt het plangebied geen deel uit van een essentieel foerageergebied of vliegroute van vleermuizen.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Foerageergebied

Het plangebied maakt geen deel uit van een essentieel foerageergebied van vleermuizen, mede doordat in het plangebied zelf is geen groen aanwezig is. Het aanwezige groen rondom het plangebied blijft behouden.

Vliegroute

Een duidelijke vliegroute van vleermuizen is in het plangebied niet aangetroffen, Het plangebied maakt geen deel uit van een vaste vliegroute van vleermuizen.

5.1.1 Effectbepaling

Het plangebied maakt geen deel uit van een essentieel leefgebied van vleermuizen. Tijdens het onderzoek zijn in en rond het plangebied enkele losse waarnemingen gedaan van passerende en foeragerende vleermuizen. Echter de geplande werkzaamheden en de realisatie van de woningen zullen geen negatief effect hebben op vaste foerageergebieden, vliegroutes of verblijfplaatsen.

5.2 Gierzwaluwen

Er zijn twee gierzwaluwverblijfplaatsen aangetroffen, waarvan één onder de dakpannen van de woning aan de Oranjelaan 2 en één in het plangebied onder de dakpannen van Nesse 34A.

5.2.1 Effectbepaling

Het plangebied maakt deel uit van een essentieel leefgebied van gierzwaluwen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op gierzwaluwen kunnen niet worden uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming is noodzakelijk. Tevens dienen er mitigerende maatregelen getroffen te worden.

5.3 Overige soorten

Er is een territorium van een scholekster aanwezig op het dak van Nesse 32. Mogelijk gebruikt hij deze locatie als nestlocatie.

5.3.1 Effectbepaling

Alle algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broedseizoen (maart-juli). Negatieve effecten van de werkzaamheden op de scholekster kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

6 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

6.1 Inleiding

In het kader van de geplande herinrichtingswerkzaamheden ten behoeve van het project Nesse 24-34 te Waddinxveen worden het aanwezige winkel- en kantoorpand gesloopt. De opdrachtgever is voornemens het plangebied te herontwikkelen als woningbouwlocatie. Uit de oriënterende Eco-effectscan 216071AQT/301aFF/TS is gebleken dat het plangebied potentieel geschikt leefgebied biedt voor vleermuizen en gierzwaluwen. Om te bepalen of er in het plangebied een (essentieel) leefgebied aanwezig is voor vleermuizen en gierzwaluwen.

6.2 Conclusie beschermde soorten

Op basis van het onderzoek kan gesteld worden dat:

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen;
- Het plangebied maakt geen deel uit van een essentieel leefgebied van vleermuizen;
- Er zijn geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetroffen;
- In het plangebied is een gierzwaluwverblijfplaats aanwezig met één nest;
- In het plangebied bevindt zich een territorium van een scholekster.

6.3 Effecten en verstoring

Op basis van het uitgevoerde onderzoek en de geplande werkzaamheden en inrichting kan gesteld worden dat:

- De geplande werkzaamheden hebben geen negatief effect op vaste verblijfplaatsen of de functionele leefomgeving van vleermuizen;
- Negatieve effecten van de geplande werkzaamheden op gierzwaluwverblijfplaatsen kunnen niet worden uitgesloten. Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk.

6.4 Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek zijn de volgende vervolgstappen noodzakelijk:

- Het opstellen van mitigerende maatregelen om verstoring van de gierzwaluwen tijdens uitvoering van de werkzaamheden te voorkomen is noodzakelijk;
- Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming voor tijdelijke verstoring van de gierzwaluwen is noodzakelijk;
- Om verstoring van de aanwezige scholekster te voorkomen wordt aangeraden de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Alle broedende vogels, nesten van broedende vogels en de functionele leefomgeving van nesten van broedende vogels zijn beschermd. Daarom wordt aanbevolen het slopen van gebouwen buiten de broedperiode van vogels uit te voeren.

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Wet Natuurbescherming', Ministerie van Economische zaken, Den Haag, 2016.
2. 'houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming)', Staatssecretaris van Economische Zaken, Den Haag, 16 oktober 2016.
3. 'Vergunningverlening Natura-2000', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
4. 'Ontheffingverlening soorten', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.
5. 'Melding en ontheffingverlening houtopstanden', Omgevingsdienst Haaglanden (provincie Zuid-Holland), 2016.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

6. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
7. 'Met vleermuizen overweg', Limpens *et al.*, 2004. Uitgave Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft, de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming.
8. 'Kennisdokument gierzwaluw', BIJ12. Juli 2017.
9. www.ravon.nl
10. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
11. www.zoogdierverspreiding.nl
12. www.sovon.nl
13. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

14. Interactieve atlas Natura 2000, Provincie Zuid-Holland, 2017.
15. Interactieve atlas Natuurnetwerk Nederland, Provincie Zuid-Holland, 2017.
16. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, NNN-Saldobenadering en herbegrenzen NNN, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies
17. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
18. http://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0171.BP00516-VO01/t_NL.IMRO.0171.BP00516-VO01_1.8.html
19. Kennisdocumenten BIJ12: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>
20. Schelling, T. November 2016, *Eco-effectscan Nesse 24-34 te Waddinxveen*, rapportnummer 216071AQT301aFFTS

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht gegaan. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen.

De belangrijkste doelen van de Wet Natuurbescherming betreffen de bescherming van de biodiversiteit in Nederland, de decentralisatie van de verantwoordelijkheden en een vereenvoudiging van de regels.

De grootste veranderingen met de komst van de Wet Natuurbescherming ten opzichte van de oude natuurwetgeving betreffen:

- alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden komen bij de provincies te liggen;
- er komt één rechtsdocument waar zowel vergunning als ontheffing (soorten, gebieden en kap van houtopstanden) wordt verleend;
- Bij de vergunningaanvraag mag aangehaakt worden bij de Omgevingsvergunning, maar dit is niet verplicht.

Soortbescherming

Het doel van de Wet Natuurbescherming is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Wet Natuurbescherming per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn.

Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te verstoren, nesten van vogels weg te nemen of eieren te rapen en deze onder zich te hebben.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn.

Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, eieren van dieren te rapen of opzettelijk vernielen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of vernielen of planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

Onverminderd artikel 3.5 is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen, de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat u werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

Gebiedsbescherming

Handelingen binnen de beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Programmatistische Aanpak Stikstof

Ook de op 1 juli 2015 van kracht gegane Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) blijft onveranderd van kracht met de ingang van de nieuwe Wet Natuurbescherming. De PAS is van kracht in 121 van de in Nederland 164 voorkomende Natura 2000-gebieden. Onder de PAS zijn alle activiteiten, evenementen en ruimtelijke ingrepen die een toename van meer dan 1 mol/ha/jaar stikstofdepositie binnen de begrenzing van 1 van de 121 Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben vergunning plichtig en, indien de voorgestelde 'ontwikkelingsruimte' binnen gebied vergund is, wordt de maximaal toegestane stikstofdepositie verlaagd tot 0,05 mol/ha/jaar.

Ontheffing Wet Natuurbescherming

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te moeten. De beschermde soorten zijn in twee categorieën met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de paragraaf *vogels* besproken.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (categorie 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (categorie 1) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn als negatieve effecten niet uitgesloten en voorkomen kunnen worden. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Natuurnetwerk Nederland

In de NNN worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de NNN wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de NNN-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de NNN.

Dit betreft, conform de Spelregels NNN, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van het Natuurnetwerk Nederland optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen niet significant zijn.

BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN

Waarnemingen najaar 2016 en voorjaar 2017

Datum & tijd	Aantal	Activiteit	Soort	Latijnse naam	Onderzoeker
26-08-2016 00:56	1	aanwezig	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:00	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:13	1	aanwezig	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:17	1	foeragerend	Rosse Vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:33	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:37	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:42	1	passerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
26-08-2016 01:56	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
15-09-2016 19:24	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
15-09-2016 20:22	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
15-09-2016 20:31	1	baltzend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Jessica Marchal
18-05-2017 21:10	5	overvliegend	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Tara Schelling
18-05-2017 21:27	5	nestindicerend gedrag	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Tara Schelling
18-05-2017 22:13	1	overvliegend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
18-05-2017 22:15	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
18-05-2017 22:23	1	overvliegend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
18-05-2017 22:31	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
07-06-2017 21:59	1	foeragerend	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	Tara Schelling
07-06-2017 22:12	2	nestindicerend gedrag	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Tara Schelling
07-06-2017 22:14	2	overvliegend	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 03:52	1	overvliegend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 04:02	1	foeragerend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 04:07	1	foeragerend	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 04:18	1	territoriumgedrag	Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 04:23	1	overvliegend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling
22-06-2017 04:25	1	overvliegend	Gewone Dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tara Schelling

BIJLAGE 3 KAARTEN WAARNEMINGEN

Overzicht waarnemingen vleermuizen najaar 2016

Overzicht waarnemingen vleermuizen voorjaar 2017

Overzicht waarnemingen gierzwaluwen

